

Sygn. akt IV CSK 148/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 31 maja 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Władysław Pawlak (przewodniczący)
SSN Agnieszka Piotrowska (sprawozdawca)
SSN Marta Romańska

w sprawie z powództwa „B.” B. P., E. P. Spółki Jawnej
w Z.

przeciwko K.S.

o zwolnienie od egzekucji,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 31 maja 2019 r.,

skargi kasacyjnej pozwanej

od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 12 października 2017 r., sygn. akt V ACa [...],

- 1. oddala skargę kasacyjną;**
- 2. zasądza od pozwanej na rzecz powódki koszty postępowania kasacyjnego w kwocie 2 700 (dwa tysiące siedemset) zł.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 13 maja 2016 r. Sąd Okręgowy we W. oddalił powództwo „B.” B. P. E. P. spółki jawnej w Z. (dalej „B.” sp.j.) przeciwko K.S. o zwolnienie od egzekucji ruchomości w postaci koparko - ładowarki marki K. nr rej. [...], nr nadwozia [...] (dalej: „koparka”). Ustalił, że pozwana jest wierzycielką egzekwującą nie występującego w sprawie dłużnika „M.” spółkę z o.o. z siedzibą w S.. W dniu 28 kwietnia 2015 r. Komornik sądowy dokonał na wniosek pozwanej zabezpieczenia znajdujących się w posiadaniu dłużnika ruchomości, między innymi opisaną wyżej koparkę. W protokole zajęcia ruchomości, przy sporządzeniu którego byli obecni prezes dłużnej spółki M.P. oraz jej prokurent B.K., zapisano, że właścicielem przedmiotowej koparki jest powód. Zawiadomiona o powyższym zajęciu komorniczym, „B.” sp.j. zwróciła się do pozwanej K.S. o zwolnienie spod zajęcia koparki jako ruchomości stanowiącej własność powoda na podstawie zawartej w dniu 10 kwietnia 2015 r. z „M.” spółką z o.o. z siedzibą w S. umowy przewłaszczenia tej maszyny na zabezpieczenie; do pisma załączono odpis umowy. Umowa przewłaszczenia koparki zabezpieczała umowę pożyczki z dnia 10 kwietnia 2015 r., na mocy której powód pożyczył „M.” spółce z o.o. kwotę 54 535 zł. Umowa ta jest realizowana zgodnie z jej treścią, spółka spłaca powodowi pożyczkę, a termin jej obowiązywania jeszcze nie upłynął.

Sąd Okręgowy oddalił powództwo wskazując, że ze złożonych na rozprawie zeznań świadka B.K. wynika, że przedmiotowa koparka nie była w dniu przewłaszczenia własnością „M.” spółki z o.o., lecz jego „własnością prywatną”. Zgodnie zatem z zasadą *nemo plus iuris ad alium transferre potest, quam ipse habet* spółka „M.” nie mogła skutecznie przenieść własności koparki na rzecz powoda na podstawie umowy przewłaszczenia z dnia 10 września 2015 r.; skierowanie zatem do niej egzekucji nie narusza praw „B.” sp.j. (art. 841 § 1 k.p.c.).

Po rozpoznaniu apelacji powoda, Sąd Apelacyjny w [...] wyrokiem z dnia 12 października 2017 r., zmienił zaskarżony wyrok i uwzględnił powództwo

przeciwegzekucyjne powoda w całości, dokonując częściowo odmiennych ustaleń faktycznych i opartych na nich ocen prawnych.

Sąd wskazał, że poza zeznaniami B.K. złożonymi w charakterze świadka, nie ma w sprawie jakichkolwiek dowodów potwierdzających jego twierdzenia o przysługiwaniu mu prawa własności spornej koparki. B.K. jako prokurent dłużnej spółki, zawarł z powodem obie umowy z dnia 10 kwietnia 2015 r.- pożyczki i przewłaszczenia koparki na zabezpieczenie. W tej drugiej umowie złożył oświadczenie, że właścicielem maszyny jest spółka „M.”, która dokonuje przeniesienia jej własności na rzecz powoda w celu zabezpieczenia spłaty udzielonej pożyczki. Sąd Apelacyjny uznał zatem, że skoro powód jest właścicielem koparki, to skierowanie do niej egzekucji narusza prawa powoda i na podstawie art.841 § 1 k.p.c. udzielił powodowi ochrony przed egzekucją.

W skardze kasacyjnej pozwana zarzuciła naruszenie art. 373 ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. Prawo upadłościowe i naprawcze w brzmieniu sprzed zmiany tej ustawy z dniem 1 stycznia 2016 r - dalej „p.u.n.”), art. 105 k.c. oraz art. 58 § 1 k.c. Wniosła o uchylenie zaskarżonego wyroku i orzeczenie co do istoty sprawy przez oddalenie apelacji powoda, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Apelacyjnemu do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna koncentruje się wokół zagadnienia ważności i skuteczności umowy z dnia 10 września 2015 r, przewłaszczającej koparkę na rzecz powoda. Podstawowy argument skarżącej, że umowa ta jest bezwzględnie nieważna jako sprzeczna z prawem (art.58 § 1 k.c.), odnosi się do udziału w jej zawarciu B.K., działającego jako prokurent „M.” sp. z o.o., podczas gdy postanowieniem z dnia 20 lutego 2015 r. w sprawie V Gzd [...], prawomocnym od dnia 14 marca 2015 r., Sąd Rejonowy we W. pozbawił go, na podstawie art.373 ust. 1 p.u.n., prawa prowadzenia działalności gospodarczej na własny rachunek oraz pełnienia funkcji członka rady nadzorczej, reprezentanta lub pełnomocnika w spółce handlowej, przedsiębiorstwie państwowym, spółdzielni, fundacji lub stowarzyszeniu na okres 3 lat. W ocenie skarżącej, skutkiem tego orzeczenia jest zakaz wykonywania przez B.K. funkcji prokurenta „M.” sp. z o.o. oraz bezwzględna

nieważność czynności prawnych działanych przez niego w tym charakterze, jako sprzecznych z prawem (art. 58 § 1 k.c.).

Trzeba jednak wskazać, że Sąd Apelacyjny uwzględnił w podstawie swojego wyroku ustalony przez niego fakt, że oświadczeniem z dnia 20 lutego 2015 r., doręczonym B.K., prezes spółki „M.” M.P. odwołał udzieloną mu prokurę, jeszcze przed uprawomocnieniem się postanowienia Sądu Rejonowego orzekającego przytoczone zakazy. Z treści przedmiotowej umowy przewłaszczenia wynika natomiast, że B.K. zawarł ją z powodem jako prokurent „M.” sp. z o.o., w tym dniu bezspornie figurujący w Rejestrze Przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego dłużnej spółki, co powód sprawdził.

Analizując zatem zarzuty dotyczące ważności przedmiotowej umowy przewłaszczenia, Sąd Apelacyjny doszedł do przekonania, że zagadnienie wpływu zakazu wykonywania funkcji prokurenta sp. z o.o., orzeczonego postanowieniem Sądu Rejonowego z dnia 20 lutego 2015 r. na ważność umowy przewłaszczenia, nie ma znaczenia dla rozstrzygnięcia, skoro przed uprawomocnieniem się tego orzeczenia, prokura udzielona B.K. została skutecznie odwołana (art. 109⁷ § 1 k.c.). Stanowisko to należy podzielić. Skoro B.K. został odwołany przed dniem zawarcia umowy przewłaszczenia, to ważność tej umowy należało ocenić, jak to uczynił Sąd drugiej instancji, w świetle art. 105 k.c., przewidującego, że jeżeli pełnomocnik po wygaśnięciu umocowania dokona w imieniu mocodawcy czynności prawnej w granicach pierwotnego umocowania, czynność prawna jest ważna, chyba że druga strona o wygaśnięciu umocowania wiedziała lub z łatwością mogła się dowiedzieć. Z ustaleń stanowiących podstawę faktyczną zaskarżonego wyroku wynika, iż powód nie został poinformowany ani o odwołaniu prokury ani o pozbawieniu B.K. prawa wykonywania funkcji prokurenta. Nie miał także możliwości dowiedzenia się z łatwością o tych okolicznościach ze względu na nieujawnienie tych faktów w KRS przed zawarciem spornej umowy przewłaszczenia z dnia 10 kwietnia 2015 r. B.K. został wykreślony jako prokurent z rejestru KRS dłużnej spółki dopiero w dniu 23 czerwca 2015 r.; informacja o zakazie prowadzenia przez niego działalności gospodarczej na własny rachunek oraz pełnienia funkcji członka rady nadzorczej, reprezentanta lub pełnomocnika w spółce handlowej, przedsiębiorstwie państwowym, spółdzielni, fundacji lub stowarzyszeniu na okres 3 lat została

zamieszczona w KRS w dniu 13 maja 2015 r. Podsumowując przedstawione rozważania należy więc stwierdzić, że Sąd Apelacyjny nie dopuścił się zarzuconych naruszeń prawa materialnego, stąd skarga kasacyjna pozwanej podlegała oddaleniu (art. 398¹⁴ k.p.c.).